

شرکتهای دانش بنیان

شناسایی ریسک‌ها و راهکارهای بیمه‌ای

www.ketab.ir

نویسنده:

دکتر علی مهدوی پارسا

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

تهران - ۱۴۰۱

سرشناسه	: مهدوی پارسا، علی، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور	: شرکت‌های دانش بنیان؛ شناسایی ریسک‌ها و راهکارهای بیمه‌ای / نویسنده علی مهدوی پارسا؛ ویراستار علمی مرضیه نوراحمدی زاده؛ ویراستار ادبی هادی باغبانی؛ ناظر ویراستاری مرضی چشمه‌نور.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۵ص: جدول (بخشی رنگی)، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۸-۳۷۶-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص [۳۶۱]- ۳۷۹.
موضوع	: اقتصاد دانش بنیان — ایران Knowledge economy -- Iran شرکت‌های اقتصادی — نوآوری Business enterprises -- Technological innovations اقتصاد — ایران — آینده‌نگری Economic forecasting -- Iran بیمه — نوآوری Insurance -- Technological innovations مدیریت ریسک — ایران Risk management -- Iran نوراحمدی زاده، مرضیه، ۱۳۶۶-، ویراستار دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، مرکز انتشارات راهبردی HD ۳۰/۲ ۶۵۸/۴۳۳/۱ ۸۴۴۴۷۲ شماره کتابشناسی ملی اطلاعات و رکورد کتابشناسی

شرکت‌های دانش بنیان؛ شناسایی ریسک‌ها و راهکارهای بیمه‌ای

نویسنده: دکتر علی مهدوی پارسا

ویراستار علمی: دکتر مرضیه نوراحمدی زاده

ویراستار ادبی: هادی باغبانی

ناظر ویراستار: مرضی چشمه‌نور

صفحه آرا: حامد آریانی

نوبت چاپ: اول- ۱۴۰۱

ناشر: انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه -

قیمت: ۱۲۰۰۰۰۰ ریال

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است.

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

مرکز انتشارات راهبردی

نشانی انتشارات: تهران. ضلع شمالی بزرگراه شهید بابایی، بعد از اتوبان هنگام،

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی، انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی

نشانی اینترنتی: www.sndu.ac.ir

تلفن ۲۲۹۷۰۳۴۳

سخن ناشر

دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی با هدف نهادهای سازی مرجعیت علمی در توسعه مفاهیم، گفتمان و تفکر راهبردی در کشور و بهره‌گیری از بنیان‌ها و نظریه‌های بومی، در صدد تدوین و ارایه راهبردهای تعالی‌بخش، علمی و تخصصی می‌باشد.

این دانشگاه و پژوهشگاه از مراکز علمی کلیدی و حساس در عرصه مسائل راهبردی است که از بدو تشکیل و در دگردیسی و بازطراحی سازمانی پس از انقلاب شکوهمند اسلامی به منظور کادرسازی در تراز انقلاب اسلامی در سطوح مدیران عالی کشوری و لشکری مکلف بوده و وظیفه خطیر خود در جهت تربیت و آموزش فرماندهان و مدیران عالی‌رتبه کشور را سرلوحه تمامی برنامه‌ها قرار داده است.

اهمیت این امر هنگامی نمود بیشتری می‌نماید که نگاهی ژرف و آینده پژوهانه به پیرامون کشور، منطقه و جهان داشته باشیم؛ چراکه با ظهور تهدیدات نوین در عرصه بین‌الملل، لزوم داشتن چنین کانونی برای به‌هنگام نگاه‌داشتن مدیران عالی و فرماندهان نظامی کاملاً ملموس خواهد بود. از سوی دیگر چشم‌انداز ایجاد تمدنی بزرگ موجب می‌شود تا این تلاش و تعهد سبب ترغیب سازمان‌هایی گردد که برای پیروی از این هدف متعالی و ایجاد تحول در برنامه‌ها و فعالیت‌های خود نیازمند راهبردهای تخصصی و علمی منبعث از گفتمان و تفکر راهبردی این دانشگاه و پژوهشگاه باشند. با نگرش به این رویکرد و اهمیت موضوع، لزوم تولید و توزیع

ادبیات راهبردی در این دانشگاه که ماحصل تلاش اساتید و فرهیختگان متخصص در علوم دفاعی راهبردی و دانش‌آموختگان است، نمایان می‌گردد.

در این راستا مرکز انتشارات راهبردی دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی در سه حوزه مدیریت راهبردی، دفاع ملی و امنیت ملی با اهتمام به برنامه‌ها و در چارچوب اهداف و مفاهیم عالیه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و تدابیر مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا حضرت امام‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، سعی در انتقال مفاهیم و آموزه‌های خود به سطوح مختلف مدیران و ارکان جامعه داشته و در این بستر دست‌های پرتوانی را که نیل به این اهداف را تسهیل می‌نمایند، به گرمی می‌فشارد.

و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه أنیب
دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی

فهرست مطالب

فصل اول: اقتصاد دانش بنیان.....	۲۱
مقدمه.....	۲۳
پیشینه پژوهش های انجام شده در خصوص اقتصاد دانش بنیان.....	۲۴
اقتصاد دانش بنیان در سیر اندیشه های اقتصادی.....	۲۶
پیدایش نظریه اقتصاد دانش بنیان.....	۲۹
تعریف اقتصاد دانش بنیان.....	۳۱
ویژگی های اقتصاد دانش بنیان.....	۳۴
مزایای استفاده از اقتصاد دانش بنیان.....	۳۶
ارکان اقتصاد دانش بنیان.....	۳۶
شاخص های اندازه گیری اقتصاد دانش بنیان.....	۳۶
شاخص اقتصاد دانش بنیان.....	۳۷
الگوی کمی بر اساس چارچوب جهان مشبک هاروارد.....	۳۷
شاخص بانک جهانی.....	۳۸
ویژگی های تحقق اقتصاد دانش بنیان.....	۳۹
ایجاد و به کارگیری ایده های نو.....	۳۹
جهت گیری متعادل بین المللی.....	۳۹
سرمایه گذاری در طرح ها و شرکت های دانش بنیان.....	۴۰
آموزش و یادگیری.....	۴۰
وجود زیرساخت های ICT.....	۴۰
نتایج دستیابی به اقتصاد دانش بنیان.....	۴۰
ریشه های شکل گیری اقتصاد دانش بنیان در ایران و جهان.....	۴۱
اقتصاد دانش بنیان در سیاست های کلی نظام.....	۴۳
فصل دوم: اقتصاد مقاومتی.....	۴۵
مقدمه.....	۴۷

۴۸	تعریف اقتصاد مقاومتی
۵۲	تاریخچه اقتصاد مقاومتی
۵۲	طرح کلیدواژه اقتصاد مقاومتی برای اولین بار
۵۳	فعالیت دانشجویان، اساتید و مسئولان کشور
۵۳	برگزاری اولین همایش اقتصاد مقاومتی در کشور
۵۴	بازتاب همایش در رسانه‌های داخلی و خارجی
۵۴	جریان گفتمان اقتصاد مقاومتی در سطح کشور
۵۶	ابلاغ سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی
۵۷	تشکیل ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی
۵۸	نام گذاری سال ۹۵ به نام «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل»
۵۹	تشکیل کمیته اقتصاد مقاومتی در مجلس شورای اسلامی
۶۰	نام گذاری سال ۹۶ به نام «اقتصاد مقاومتی، تولید-اشتغال»
۶۱	ارکان اقتصاد مقاومتی
۶۱	مقاوم بودن اقتصاد
۶۱	استفاده از همه ظرفیت‌های دولتی و مردمی
۶۲	حمایت از تولید ملی
۶۳	مدیریت منابع ارزی
۶۳	مدیریت مصرف
۶۴	نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد مقاومتی
۶۵	اهداف اقتصاد مقاومتی
۶۶	سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۷۰	سطوح سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
۷۴	محورهای اساسی اقتصاد مقاومتی
۷۴	حمایت از تولید ملی
۷۵	سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی
۷۵	توجه به نخبگان و استفاده از فناوری نوین

۷۶	چهار مصداق از اقتصاد مقاومتی
۷۶	اقتصاد موازی
۷۶	اقتصاد ترمیمی
۷۶	اقتصاد دفاعی
۷۷	اقتصاد الگو (سرمشق)
۷۷	راهکارهای اجرای اقتصاد مقاومتی
۷۷	حذف دلار و طلا به عنوان پشتوانه پول ملی
۷۸	توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان
۷۸	حمایت از کسب و کارهای کوچک کارآفرینی
۷۹	توسعه گردشگری
۷۹	الزامات اقتصاد مقاومتی
۸۱	اقتصاد مقاومتی و سیاست‌های مقاومتی
۸۳	جایگاه صنعت بیمه در اقتصاد مقاومتی
۸۶	نقش تحول صنعت بیمه در تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
۸۷	برنامه عملیاتی صنعت بیمه در اجرای اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
۹۲	تأمین اجتماعی و نقش آن در اقتصاد مقاومتی
۹۳	تأمین اجتماعی به عنوان یک بنگاه بزرگ اقتصادی
۹۴	تأثیر تأمین اجتماعی بر توزیع درآمد
۹۴	تأثیر تأمین اجتماعی بر تقاضا
۹۴	تأثیر تأمین اجتماعی در عرصه اجتماعی
۹۷	فصل سوم: کسب و کارهای دانش‌بنیان
۹۹	مقدمه
۱۰۰	تاریخچه قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان
۱۰۶	پیشینه کسب و کارهای دانش‌بنیان
۱۰۷	تعریف شرکت‌های دانش‌بنیان

هدف از تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۰۹
ویژگی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۱۰
معیارهای تمایز فعالیت‌های صنایع مبتنی بر دانش از سایر صنایع.....	۱۱۰
بازار کار در کسب‌وکارهای دانش‌بنیان.....	۱۱۱
علت اصلی شکست شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۱۱
عوامل مؤثر در توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۱۲
عوامل اصلی موفقیت شرکت‌های دانش‌بنیان از دیدگاه محققین و نویسندگان گوناگون.....	۱۱۳
شاخص‌های شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۱۴
شاخص‌های عمومی.....	۱۱۴
شاخص‌های اختصاصی.....	۱۱۵
معرفی کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان.....	۱۱۶
دسته‌بندی شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۱۷
شرکت دانش‌بنیان نوپا.....	۱۱۷
شرکت دانش‌بنیان تولیدی.....	۱۱۸
شرکت دانش‌بنیان صنعتی.....	۱۲۰
شرکت دانش‌بنیان تجاری‌سازی.....	۱۲۴
فهرست خدمات تخصصی قابل ارائه شرکت دانش‌بنیان تجاری‌سازی.....	۱۲۵
فهرست خدمات تجاری‌سازی قابل ارائه به شرکت‌های دانش‌بنیان.....	۱۲۷
شرکت دانش‌بنیان فرایندی و خدماتی.....	۱۲۸
سطح فناوری و فرایندهای مورد تأیید.....	۱۲۸
فهرست کالا و خدمات دانش‌بنیان.....	۱۲۹
متولی تدوین فهرست کالا و خدمات دانش‌بنیان.....	۱۳۲
ویرایش‌های انجام‌شده در خصوص فهرست کالا و خدمات دانش‌بنیان.....	۱۳۲
کالاهایی که در فهرست کالا و خدمات دانش‌بنیان نیستند.....	۱۳۷
فرایند گام‌به‌گام ویرایش فهرست کالاها و خدمات دانش‌بنیان.....	۱۳۷
پیامدهای اصلاح و بویایی در فهرست کالاها و خدمات دانش‌بنیان.....	۱۳۸

۱۳۸	جدول فهرست کالاهای و خدمات دانش بنیان
۱۴۱	وضعیت شرکت های دانش بنیان
۱۴۴	حمایت های قانونی از شرکت های دانش بنیان
۱۴۵	تجاری سازی در حوزه دانش بنیان
۱۴۶	برخی از مشکلات و چالش های شرکت های دانش بنیان
۱۴۷	چالش های پیش روی شرکت های دانش بنیان
۱۴۸	مشکلات شرکت های دانش بنیان
۱۴۹	شش مانع و مشکل توسعه شرکت های دانش بنیان
۱۵۲	برنامه ششم توسعه و شرکت های دانش بنیان
۱۵۳	پیشنهادات اجرایی در تحقق اهداف برنامه ششم توسعه در راستای اقتصاد دانش بنیان
۱۵۵	شیوه های تأمین مالی شرکت های دانش بنیان
۱۵۶	نحوه تزریق سرمایه به دانش بنیان ها توسط شرکت های سرمایه گذاری
۱۵۶	سرمایه گذاری خارجی در شرکت های دانش بنیان
۱۵۹	سرمایه گذاری خطرپذیر
۱۶۰	تاریخچه سرمایه گذاری خطرپذیر
۱۶۰	انواع سرمایه گذاری خطرپذیر
۱۶۱	ویژگی های سرمایه گذاری خطرپذیر
۱۶۴	سرمایه گذاری خطرپذیر در ایران
۱۶۵	ضرورت سرمایه گذاری خطرپذیر در ایران
۱۶۵	قوانین بالادستی سرمایه گذاری خطرپذیر در ایران
۱۶۹	روش کار سرمایه گذاران خطرپذیر
۱۷۱	صندوق نوآوری و شکوفایی و حمایت از سرمایه گذاری خطرپذیر
۱۷۶	راهکارهای حمایتی از شرکت های دانش بنیان
۱۷۸	الگو حمایت بیمه ای از شرکت های دانش بنیان
۱۷۸	بیمه مسئولیت
۱۷۹	بیمه اموال

۱۸۰	بیمه صاحبان کسب و کار
۱۸۰	بیمه جبران خسارت کارگران
۱۸۰	بیمه افشای داده‌ها و اطلاعات
۱۸۰	بیمه عمر و زندگی
۱۸۱	بیمه اعتبار تجاری
۱۸۱	بیمه چتر فردی حمایتی
۱۸۱	اینشور تک
۱۸۳	برخی از پژوهش‌های صورت گرفته در حوزه اینشور تک

۱۸۵	فصل چهارم: مدیریت ریسک شرکت‌های دانش‌بنیان
۱۸۷	مقدمه
۱۸۸	تعریف ریسک
۱۹۰	مدیریت ریسک
۱۹۴	منابع شناسایی ریسک
۱۹۴	روش‌های کمیسازی ریسک
۱۹۵	روش اول: مدیریت فعال و مؤثر بزرگ‌ترین ریسک
۱۹۶	روش دوم: دسته‌بندی ریسک‌ها به زیاد/متوسط/کم (نقشه دو بعدی ریسک)
۱۹۸	روش سوم: ارزیابی ریسک با استفاده از دسته‌بندی‌های اصلاح شده
۲۰۲	روش چهارم: تحلیل آماری
۲۰۸	مدیریت جامع ریسک‌های شرکت
۲۱۰	انواع ریسک‌های صنایع در ایران
۲۲۲	معیارهای انتخاب درمان ریسک
۲۲۴	ماهیت ریسک‌های بیمه‌پذیر

۲۲۹	فصل پنجم: بیمه و انواع آن
۲۳۱	مقدمه

۲۳۲	تعریف بیمه
۲۳۲	تعریف لغوی بیمه
۲۳۲	تعریف فنی
۲۳۳	تعریف از منظر فردی
۲۳۳	تعریف از منظر اجتماعی
۲۳۴	اصطلاحات بیمه
۲۳۵	مبانی بیمه
۲۳۵	انتخاب نامساعد و مخاطره اخلاقی
۲۳۶	تنوری احتمال و قانون اعداد بزرگ
۲۳۷	ویژگی‌های اساسی بیمه
۲۳۷	به اشتراک گذاشتن خسارت
۲۳۷	انتقال ریسک
۲۳۷	پرداخت غرامت
۲۳۸	اصول هشت‌گانه بیمه
۲۳۸	اصل حسن نیت از طرف بیمه‌گر
۲۳۸	اصل غرامت یا اصل زیان
۲۴۰	اصل نفع بیمه‌پذیر
۲۴۰	اصل جانشینی
۲۴۱	اصل تعدد بیمه
۲۴۱	اصل داوری
۲۴۲	اصل علت نزدیک
۲۴۳	اصل انکایی
۲۴۳	انواع بیمه
۲۴۳	بیمه‌های اجتماعی یا بیمه‌های اجباری
۲۴۶	بیمه‌های بازرگانی
۲۵۰	حق بیمه

۲۵۱	تعهدات در بیمه
۲۵۱	تعهدات بیمه گر
۲۵۲	تعهدات بیمه گذار
۲۵۴	فرانشیز
۲۵۵	انواع فرانشیز
۲۵۵	توجیه فرانشیز
۲۵۶	فرانشیز در بیمه های اموال
۲۵۷	فرانشیز در بیمه اشخاص
۲۵۸	فرانشیز در بیمه های مسئولیت
۲۵۸	بیمه اتکایی
۲۶۰	مدیریت مؤثر بیمه
۲۶۱	مستمری ها یا بازنفسستگی
۲۶۲	برنامه های مستمری با مولای معین
۲۶۲	طرح های مستمری با پرداخت معین (مقرر معین)
۲۶۳	طرح های مستمری خصوصی و عمومی
۲۶۳	اوراق بهادار بیمه ای
۲۶۵	چارچوب بیمه پذیری
۲۶۶	موانع بیمه پذیری
۲۶۸	تغییر حد بیمه پذیری
۲۷۰	بیمه مجدد و آخرین حربه بیمه گر
۲۷۰	ادغام بیمه گران نهایی
۲۷۰	خصوصیات ریسک های بیمه پذیر
۲۷۰	تعداد واحدهای زیاد مشابهی که در معرض ریسک قرار می گیرند
۲۷۱	تعریف زیان
۲۷۱	زیان تصادفی (غیر مترقبه)
۲۷۱	زیان های بزرگ

پیشگفتار

اقتصاد دانش بنیان، به عنوان پایه و اساس اقتصاد مقاومتی و پیش نیاز تحقق آن به شمار می رود. رسیدن به اقتصادی مقاوم و مطلوب که مد نظر رهبر معظم انقلاب و نیز مردم ایران اسلامی می باشد، جز با فعالیت های مبتنی بر علم و دانش میسر نبوده و نخواهد بود. در این عرصه شرکت های دانش بنیان می توانند موجب تحول در عرصه علم و دانش و کشف یافته ها و نتایج جدید اقتصادی شوند که این یافته ها می تواند در اجرای اصول اقتصاد مقاومتی مورد استفاده قرار گیرد. در عرصه دفاعی نیز هم اکنون صنایع و کسب و کارهای دانش بنیان بسیاری شکل گرفته و در حال توسعه می باشند.

جهت رسیدن به اقتصاد مقاومتی در حوزه اقتصاد و کسب و کارهای دانش بنیان لازم است چالش ها و ریسک های این حوزه شناسایی، ارزیابی و مدیریت شوند. در صورتی که این مهم به نحو احسن انجام شوند و در نهایت برای چالش ها و راهکارهای مناسب ارائه و پیاده سازی شوند و زیر بخش مورد نظر اقتصاد در برابر چالش ها مصون و مقاوم شود؛ مفهوم و معنای اقتصاد مقاوم محقق شده است. یکی از ابزارهای مدیریت ریسک و راهکارهای حمایت از کسب و کارهای دانش بنیان، بیمه است.

در این کتاب به ارائه الگوهای حمایت بیمه ای از شرکت های دانش بنیان با رویکرد

۲۰ شرکت‌های دانش‌بنیان؛ شناسایی ریسک‌ها و راهکارهای بیمه‌ای

اقتصاد مقاومتی پرداخته شده است. رویکرد اقتصاد مقاومتی به این معنا است که ابتدا چالش‌های اقتصاد دانش‌بنیان و ریسک‌های کسب‌وکارهای دانش‌بنیان در صنایع مختلف مورد بررسی و استخراج قرار گرفته و سپس برای ریسک‌های بیمه‌پذیر راهکارهای جامع بیمه‌ای ارائه شده است.

علی مهدوی پارسا

دکتری مدیریت مالی دانشگاه امام صادق (ع)

alimahdaviparsa@gmail.com

www.ketab.ir